

Економічні науки

УДК 336.71

Якименко Анжела Миколаївна

асистент кафедри фінансів, обліку та маркетингу

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Якименко Анжела Николаевна

ассистент кафедры финансов, учета и маркетинга

Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры

Yakymenko Anzhela

Assistant

Pridneprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

Кушнір Катерина Дмитрівна

студентка

Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

Кушнир Екатерина Дмитриевна

студентка

Приднепровской государственной академии строительства и архитектуры

Kushnir Kateryna

Student of the

Pridneprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

Мерлай Юлія Володимирівна

студентка

Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

Мерлай Юлия Владимировна

студентка

Приднепровской государственной академии строительства и архитектуры

Mierlai Yuliia

Student of the

Pridneprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

**СУЧАСНІ ГЛОБАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО
БІЗНЕСУ**

**СОВРЕМЕННЫЕ ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ
БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА**

MODERN GLOBAL TRANSFORMATIONS OF BANKING BUSINESS

Анотація. Досліджено теоретичні питання сучасних глобальних трансформацій банківського бізнесу. Що являє собою глобалізація, як вона надає можливість створення нових умов роботи банківського бізнесу та в яких моментах має свій прояв. Детально розглянуто тенденції, котрі прискорюють прогрес в інформаційних технологіях та посилюють процес впливу на банківський бізнес.

Ключові слова: глобалізація, банківський бізнес, фінансові інститути.

Аннотация. Исследованы теоретические вопросы современных глобальных трансформаций банковского бизнеса. Что представляет собой глобализация, как она предоставляет возможность создания новых условий работы банковского бизнеса и в каких моментах имеет свое проявление. Подробно рассмотрены тенденции, которые ускоряют прогресс в информационных технологиях и усиливают процесс влияния на банковский бизнес.

Ключевые слова: глобализация, банковский бизнес, финансовые институты.

Summary. *Theoretical issues of modern global transformations of banking business are investigated. What is globalization, how does it provide the opportunity to create new conditions for banking business, and at what points does it manifest itself. Trends that accelerate advances in information technology and enhance the impact on the banking business are discussed in detail.*

Key words: *globalization, banking, financial institutions.*

Найдинамічнішою сферою сучасної економіки вступає банківський бізнес. І оскільки, в основі господарської системи розташовані банки, тому щоб забезпечувати самозбереження та розвиток повинен швидко реагувати на різноманітні впливи, виклики та загрози. Глобалізація постає певним таким викликом та являє собою вищу стадію інтернаціоналізації виробництва. Оскільки вона охоплює собою національні економіки, тож створює економічну систему світу, в якій існує вільне переміщення товарів, послуг, капіталів, інформації, робочої сили, розповсюдження ідей та ін.

Глобалізаційний вплив на банківський бізнес має свій прояв в таких моментах:

- національні банки формують мережі зарубіжних підрозділів, створюють з них транснаціональні фінансово-кредитні інститути. В цей час збільшуються частини іноземних активів та пасивів балансів банків, зростає кількість міжнародних угод та трансакцій, що тягне за собою підвищення ризиковості;
- на банківських ринках загострюється конкуренція і в той же час виникають тенденції щодо транскордонного співробітництва, формування стратегічних альянсів тощо;
- стратегії розвитку банки розробляють ураховуючи особливості економіки країни та динаміку світової економічної ситуації в перспективі;

- об'єднання в єдине механізми надання послуг, створення загальних стандартів провадження операцій та їх якості;
- зростання банківського впливу міжнародних ринків на політики економіки країни, що тягне за собою необхідність в запровадженні на глобальному рівні регулювання банківського бізнесу. Особливої актуальності це набуло після фінансово-економічної кризи 2008-2010 рр., з метою не надання можливості в подальшому протиставних інтересів економічних секторів, таких як фінансовий та реальний;
- швидке поширення інформації на масштабному рівні щодо інноваційних рішень у банківській сфері та ін. [1, с. 56].

Тож, глобалізація надає можливість створення нових умов роботи банківського бізнесу.

З часом ті банківські переваги, що звикли вважати традиційними (взаємовідносини з клієнтами на довготривалі періоди, надійно сформовані канали збуту, економія в масштабах при наданні основних послуг, що надавало можливість тримати позиції ринку на протязі тривалого періоду), втрачають своє значення. Виходячи з цього, оптимальним виходом для підвищення привабливості на конкурентному рівні банківської сфери постає інноваційна діяльність.

В той же час, через залежність системи банків світу настає ймовірність великого впливу криз з локальних рівнів на світовий. Фінансова нестабільність на глобальному рівні посилюється також завдяки процесам лібералізації фінансового ринку (найактивніше проходило в кінці ХХ ст.). Основною причиною дерегуляції становило те, що стабільність на нормативному рівні забезпечення банківського бізнесу знижує його ефективність. Багато розвинутих країн відмінили обмеження щодо попередньо заборонених операцій, котрі проводили банки та інші фінансові інститути (в т. ч. об'єднання інвестиційного та комерційного банкінгу).

Отже, відбувся процес дифузії, чіткі межі банківських та небанківських фінансових установ були розмиті.

Відміна державного регулювання викликала як наслідок активний розвиток операцій поза балансу, головною з яких став процес сек'юритизації активів. Відбулась заміна традиційної моделі банківського кредитування (позичкові активи утримувались на балансі до погашення (англ. «originate-to-hold» на модель «створити для того, щоб розподілити» (англ. «originate-to-distribute»). На сьогодні основною причиною фінансової кризи на світовому рівні вважається масштабна сек'юритизація та процеси поширення структурованих цінних паперів взаємозв'язані з нею.

Дезінтермедіація також створює умову для виникнення фінансової кризи, котра означає, що кредитори та позичальники відмовились від послуг фінансових посередників та орієнтуються вже безпосередньо на прямі взаємозв'язки. Тож, розвинуті країни почали переходити на модель фінансування, котра базувалась на фондовому ринку (англосаксонську). Як інструмент корпоративного фінансування класичний кредит банку з часом втрачає свою значимість та залишається малим та середнім підприємствам, а також приватним особам як джерело додаткових ресурсів. Однак в цих сегментах також має своє значення дезінтермедіація, котра проявляється новими безпосередніми формами фінансування (ICO, краудфандинг, платформа P2P кредитування та ін.). На основі такого інноваційного розвитку перед банками постають завдання більш складні щодо утримання та залучення клієнтів [2, с. 154].

Банківський бізнес останні роки має доволі помітну тенденцію розвитку через підсилення конкуренції на національних та глобальних ринках. Перенасиченість клієнтів та їх підвищення рівня вимог визначають процес переходу цінової конкуренції до нецінової, тобто перевага надається кредитно-фінансовим інститутам, котрі надають великий вибір різноманітних продуктів та найбільш зручні та оперативні умови їх надання.

Фактором диференціації постає уміння виявити нові напрями діяльності. Також банківська конкуренція з небанківськими установами значно посилюється, згідно результатів її не на користь банків. Банки переходять із переважного складника структури фінансового ринку в становище паритетного співвідношення зі спеціалізованими фінансовими інститутами. На сьогодні банки змушені боротися за першість з новими його учасниками (компанії телекомунікацій, інформацій, котрі створили FinTech-сегмент ринку). Високотехнологічні компанії створюють тенденцію заснування дочірніх підрозділів банків, в т. ч. великі мережні супермаркети також намагаються увійти до банківського бізнесу.

Всі вищесказані тенденції прискорюють прогрес в інформаційних технологіях та посилюють процес впливу на банківський бізнес. Достатньо відомий факт того, що інформаційні системи протягом тривалого періоду використовувались в основному для зменшення ручної праці, автоматизування збору та оброблення банківської інформації. На сьогодні інформаційні технології постають базою для радикальних змін в структурі банківського бізнесу. Інформаційні технології зменшують асиметрію в інформації, сприяють підвищенню прозорості ринку, доступності інформації для споживачів, результатом чого постає втрата банками переваг ексклюзивних партнерів клієнтів. Комунікації онлайн дають можливість для створення нових умов надання послуг в обслуговуванні роздрібних та корпоративних клієнтів, також в роботі маркетингового комплексу та системи менеджменту [3, с. 211].

В банківському бізнесі нові умови функціонування допомагають консолідувати банківський капітал на національному та міжнародному рівнях. Процес консолідації набрав інтенсивної активізації через фінансову кризу на глобальному рівні, котра призвела до банкрутства багатьох інвестиційних та роздрібних банків, котрі володіли значними іпотечними активами. В цей час дискусії продовжують тримати тему про перспективну

модель банківництва, котра надавала б змогу чинити опір сучасним викликам та максимально з користю використовувати виниклі можливості. На сьогодні актуальною стала теза, що такою моделлю повинен бути універсальний «мультиспеціалізований» або «сфокусований» банк, а точніше це повинен стан фінансовий інститут, котрий задовольняє своїх клієнтів великою кількістю послуг за допомогою спеціалізованих бізнес-сегментів, метою яких постає в ефективній конкуренції з іншими фінансовими інститутами.

В сучасному банківському бізнесі головною рисою постає в тому, що обслуговування банками фізичних осіб за своєю формою та технологією все більш схиляється до роздрібної торгівлі, рітейлу. Створення банківським бізнесом моделі орієнтовану на клієнтів, а точніше пропонуючи їм послуги специфічних видів, чим намагаються реалізувати принцип індивідуального обслуговування масової клієнтури. Підвищення респонсивності банків, тобто банківської спроможності реагування на зміни потреб споживачів. Відділення банків з місць проведення трансакцій змінюються поступово на центри продажів та надання фінансових консультацій, паралельно їх зовнішній вигляд та методи роботи персоналу також трансформуються, а т. ч. вміння та навички працівників, котрі необхідні їм. Це надає актуальності питанню щодо якості підготовки та безперервному підвищенню кваліфікації працівників банків.

Отже, банківський бізнес на світовому та національному просторі проходить період трансформацій на кардинальному рівні, який має можливість у найближчий час докорінно внести зміни у ландшафт фінансових ринків. Одночасно, банківські риси, що є кращими (надійність, орієнтованість на клієнтів, підтримка постійного зростання, соціальна відповідальність, респонсивність, транспарентність...) повинні залишитися та удосконалитись, що забезпечить збереження головної ролі систем банків у забезпеченні розвитку економіки на глобальному рівні.

Література

1. Гаврілова Т. Сучасні нотації бізнес-моделей: візуальний тренд / Т. Гаврілова, А. Алсуф'єв, А. Янсон // Форсайт-Росія. 2016. Vol 8. № 2. С. 56-70.
2. Кузнецова Л. В., Шмуратко Я. А. Регулювання ринку похідних фінансових інструментів в умовах глобальної економічної нестабільності: монографія / Л. В. Кузнецова, Я. А. Шмуратко. Харків, 2018. 248 с.
3. Ісаєв Р.А. Банківський менеджмент и бізнес-інжинирінг. М.: ИНФРАМ, 2017. 276 с.